

IV. ENEVÆLDETS LAUGSPOLITIK

VED den gennemgripende forandring som foregaar i statsstyrelsen med enevældets indførelse i 1660, indledes ogsaa en ny fase i laugenes historie. Ganske umiddelbart efter revolutionen tar enevældet laugsproblemet op til fornyet behandling, idet kongemagten ganske bevidst, og med langt større konsekvens gjenoptar Kristian IV's laugspolitikk og fører denne frem til et effectivt resultat. Det tar imidlertid uforholdsmæssig lang tid inden de aarelange forberedelser resulterer i en ny lovgivning. I januar 1661 henstiller det nyindrettede statskollegium til kongen at bringe samtlige monarkiets laugsvedtægter i bedre overensstemmelse med den nye statsform. Som svar paa denne henvendelse gir kongen den 3. mars samme aar kollegiet i opdrag at overveie om laugsinstitutionen, særlig da de sluttede laug, bør bibeholdes eller om den skal helt avskaffes. Kongen tilføier i sin skrivelse at „der findes vel saa vigtige rationes imod som med samme lavs indstiftelse.“ Saken er ogsaa blit optat til drøftelse, og saavidt man kan forstaa har kollegiet foreslaat at laugene skulde bibeholdes som institution, men at regjeringen skulde underkaste deres vedtægter en kritisk undersøkelse for at faa rettet paa alle misbruk. Det blir overlatt til kollegiet at foreta denne revision, men dette hadde meget andet fore og var desuten mindre godt egnet til at behandle denne specielle sak, saa meget mere som de bor-